

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.,
rândul cu litere garmond.

„Ieșirile pătimășe“...

— În chestiunea vechei noastre mitropolii ortodoxe. —

Revista «Cultura Creștină» din Blaj a publicat sub titlul: «Rezidat-au Vlădici români înainte de Mihaiu Viteazul?» un articol, care a fost deja remarcat și comentat în Nr. 12 din a. c. al acestui organ și care, — întemeiat simplu pe informația diplomatului iezuit Antonio Possevino din 1584, — ajunge la concluziunea, că: «față de combinațiunile problematice ale istoricilor, informația contemporană și limpede alui Possevino ne silește să admitem, că în Alba-Iulia au rezidat Vlădici români și înainte de Mihaiu Viteazul...»

Articolul acesta nu l-aș învrednici de o deosebită atențiune și constatarea istorică, ce o face, aș lua-o simplu la cunoștință cu satisfacția omului, care-și vede confirmat adevărul, pentru dovedirea căruia a militat, sprijinit pe argumente și dovezi istorice.

Autorul articolului însă — care semnează Z. Păclisanu — își permite să timbreze cu numirea «ieșiri pătimășe» polemica istorică ce am purtat-o, la timpul său, cu repositul canonic Dr. Bunea pe tema existenței mitropoliei și a reședinței mitropoliei Bălgradului.

Când înainte de toate resping această insultă, în interesul adevărului și totodată să arăt pe scurt care au fost «ieșirile mele pătimășe» în chestiunea mult controversată a vechei mitropolii ortodoxe de Alba-Iulia.

Canonicul Bunea în scrierile sale «Vechile episcopii etc.» și «Ierarhia Românilor etc.» a susținut, că până la sfârșitul veacului al XVI-a nu a existat mitropolie și mitropolit ortodox pentru Românii din Ardeal, și că chiar și așa

numita «mitropolie» a Bălgradului, întemeiată de voivodul Mihaiu Viteazul, nu a fost mitropolie adevărată, ci o simplă episcopie.

Față de această teorie arbitrară și tendențioasă, în scrierea mea «Ierarhia și mitropolia» etc. la cap. VI. sub titlul «mitropolie românească înainte de Mihaiu Viteazul în Alba-Iulia», am înșirat și am grupat dovezile istorice, care adevărau existența unei mitropolii ortodoxe ardeleni cu mult înainte de anul 1599.

Argumentația mea era pe scurt următoarea:

1. Existența mitropoliei române de legea grecească pentru Ardeal, în cursul veacului XVI-lea, o adevăresc titulaturile mitropoliților Daniil (1577-79) și Ghenadie (1579-85), cari amândoi se intitulau de «mitropoliți ai Ardealului». Canonicul Bunea, pentru a putea contesta existența mitropoliei, a contestat legalitatea acestei titulaturi din simplul motiv, că mitropoliții nu sunt recunoscuți în actele oficiale ale potestății de stat; dar eu am arătat, că argumentația aceasta este greșită, și că această titulatură este canonică, câtă vreme este conferită și recunoscută de autoritatea bisericească competentă, în cazul de față de mitropolitul Ungro-Vlahiei, ca erarh al patriarhiei din Constantinopol.

2. Față de aserțiunea dlui Iorga (Sate și preoți etc. p. 33—41), că Mihaiu Vodă a întemeiat scaunul mitropolitan din Bălgrad, așezând, ca cel dintâiu mitropolit pe Ioan dela Prislop, am dovedit, că dânsul confundă instituțiunea mitropolitană cu reședința mitropolitului.

Faptul este, că au existat mitropoliți ai Ardealului cu mult înainte de a-și avea sediul în Alba-Iulia, după cum au existat vlădici cu reședința în Bălgrad, cari se intitulau însă: Mitropoliți ai Ardealului. Pe urmă Mi-

haiu Vodă numai cu dela sine putere nu putea să întemeieze în Bălgrad un scaun mitropolitan. Spre acest scop se cerea autorizarea patriarhului ecumenic. Iar Ioan dela Prislop fiind deja mitropolit la anul 1585, deci nu era nevoie ca Mihaiu la 1597 să-l ridice la demnitatea de mitropolit pe care o avea deja.

În consecință am susținut, că Mihaiu Vodă Viteazul nu a făcut altceva, decât a ridicat o reședință nouă pentru mitropolitul Românilor ardeleni și a nume în oraș sau în cetatea Bălgradului, fiindcă reședința de mai înainte, adică cea veche, era în afară de zidurile cetății.

3. Și cumcă această clădire, care servea de reședință mitropolitană, a existat, deasemenea am adevărat cu documentul principelui A. Báthory din 1581, în care se face pomenire de «domus Valachorum episcopi» situată în afară de zidurile cetății Bălgradului, în suburbii (extra muros civitatis nimirum Albensis).

Reședința aceasta, care pe la a. 1596 era aproape ruinată de vechime, la a. 1597 a înlocuit-o Mihaiu Vodă cu una nouă și pompoasă, zidită, cu învoirea pretenului său Sigismund Báthory, în mijlocul cetății. Ca dovadă contemporană am adus raportul episcopului latin Napragy, care la 1602 se jeluiește împăratului Rudolf, că Voivodul Mihaiu a înălțat o mănăstire, peseama episcopului schismatic, tocmai în fața bisericii catolice și la fereastra reședinței sale!

Întemeiat tot pe mărturisirea episcopului Napragy am arătat, că legenda lui Petru Movilă — cu privire la întemeierea «Mănăstirii» prin Mihaiu Viteazul — invocată de dl Iorga ca un puternic razim al teoriei sale — nu se poate susține, după cum nici din împrejurarea, că pomelnicul mitropoliților începe cu Ioan nu se poate trage

concluziunea, că Ioan dela Prislop ar fi cel dintâi mitropolit al Ardealului.

4. În sfârșit, cu privire la cele două hrizoave ale principelui Munteniei Constantin Brâncoveanu, unul din a. 1698, celalalt din 1700, cari fac amintire de întemeierea mitropoliei Bălgradului prin Vodă Mihaiu, am dovedit până la evidență, că aceste sunt documente de danie, nu documente de ctitorie, cari nu sunt contemporane și nici scrise cu tendința de a constata istoricește ctitoria lui Mihaiu Viteazul, prin urmare nu se pot considera de dovadă, că înainte de Mihaiu Vodă n'ar fi existat mitropolie în Alba-Iulia. Dealtcum textul însuși al celor două hrizoave ne arată, că era vorba de reedificarea reședinței mitropolitane de Sava Brancovici, ruinată pentru vechimea ei, cum ne spune și Sam. Clain.

Întemeiat pe aceste dovezi, cum și pe operele marilor istoriografi ai neamului: Sam. Clain, Petru Maior și Gh. Șincai, am căutat să documentez existența mitropoliei Ardealului înainte de Mihaiu Viteazul, combătând în chipul cel mai loial pe can. Bunea, care toate scrisorile noastre le numia »născociri».

Și ce se întâmplă acum?

Istoriograful dela «Cultura Creștină» produce o nouă dovadă istorică, informațiunea diplomatului iezuit Possevino, care confirmă întru toate părerea și faptul susținut de mine.

Cu toate acestea nu se sfiește să numească «ieșiri pătimășe» lupta purtată de mine pentru lămurirea adevărului, pe care acum îl recunoaște și dsa și «este silit» să facă «o mică corectură» în teoria can. Bunea.

Acestea sunt moravurile literare și științifice ale noilor istoriografi dela Blaj!

V. Mangra.

FOIȘOARĂ.

Doamna Elisa P. Millo, născută Lahovary.

Din societatea înaltă bucureștiană a dispărut, de curând, un tip interesant, o femeie cum rar se mai află.

Doamna Elisa Millo a trecut în lumea viitorului ascuns al omenirii, sigur, fără de păcat. O inimă de aur, un caracter de fier, mentalitatea fratelui său Alexandru, marele Alexandru Lahovary, căruia moartea n'a lăsat trebuitorul timp spre a-și înfăptui deplin genialul patriotic program al vieții sale politice.

Ce este prețiosul diamant înfășurat în păturile pământului, a fost, se poate zice, marele suflet a emicei mele în lumea ce o încunjură. O psihologie particulară, aproape unică, puțin studiată, puțin cunoscută, puțin înțeleasă, greșit tălmăcită, ceea ce ades se întâmplă naturilor supra-vulgare, ființelor ce și-au permis a-și crea o „individualitate excepțională“, un suflet alcătuit din imensă dragoste de omenire și nemărginită durere d'a o afla sub nivelul idealului său, neajunsă încă la superioritățile ce dau, prin virtuți, fericirea.

Neobișnuit și voluminos era codul moral ce și-a impus ea lege sacră astă Rc-

măncă de elită, bogat înzestrată cu rare însușiri morale, ce și-a impus din prima tinerețe și urmat, neșovăit, întreaga lungă existență.

Precum mai toată boerimea română, democrată și iubitoare de popor cum n'a fost alta, astfel și ea, poseda în grad mare simțiri, vederi umaniste, egalitare și totodată deprinderi aristocratice, d'acele nobile tradiționale sentimente delicate, afinate, care zilnic dispar spre dauna civilizațiunii, spre decăderea estetică a omenirii, spre fobșprirea, sălbăticierea moravurilor ce odinioară le înfrumusețau.

N'am întâlnit între mii și mii de oameni de diferite naționalități, rase, trepte sociale și culturale, n'am întâlnit între toate acea mulțime ființă mai puțin egoistă și altruistă mai pasionată. Ea nu se privea de proprietară cu drepturi nelimitate asupra averii însemnate moștenite dela părinți, ci de depositara acelor bunuri de care mulți alții aveau a se folosi. Partea cea mai mică era rezervată persoanei sale.

Imposibil străinului neinițiat de a-și închipui regimul ce domnea în gospodăria doamnei Millo. Studiind-o un sociolog umanitar ar afla multe de învățat.

În casa sa personal de serviciu mai mult ca suficient, fie care cu îndatoriri bine definite. De 15-20-30 40 de ani și mai bine tot aceleași persoane le îndeplineau cu regularitatea unui ceasornic bine montat, cu zelul și dragostea inspirate de un adânc res-

pect și recunoștință pentru stăpâni cu părintească îngrijire de toate trebuințele lor. Aproape ei toți erau instalați în curtea boerescă cu întreaga lor familie, întreținută în cea mai bună stare, pe spesele boeresti.

Nobila stăpână ades făcea stricte economii în bugetul toaletelor și plăcerilor sale, în bugetul întreținerii numeroșilor casnici; — în acel destinat ajutorării nevoișilor străini ea nu suferea restringeri. Pentru toți, afară de sine, mâna îi era darnică cu prisosință.

În înșasi natură e greu de sfat perfectă milă și dreptate pentru toate viețuitoarele ce domneau în inima acestei excepționale femei. Aci un exemplu:

În deseale, interminabilele noastre conversațiuni, venea uneori vorba de interesante recente publicațiuni.

— Cunoști ultima operă a cutărui sau cutărui moralist, pedagog sau economist politic? Întreba erudita mea amică.

La răspuns negativ, iute alerga să-mi aducă volumul din una din cele trei, patru camere laterale, în care obicinuit cetea.

Adese revenea fără cartea dorită.

Camerierele erau chemate să caute și ele. De reveneau cu mâna goală, un surâs de satisfacțiune se iveau pe buzele stăpânei și îndată ce ne aflam earăși singure, primele cuvinte ale doamnei Millo erau:

— Cu atât mai bine! negreșit una din ele a luat-o s'o cetească. E lectură să-

nătoasă, folositoare, vor învăța ceva bun. Cu atât mai bine!

Din contră, cărți de morală dubioasă nimic n'ar fi putut-o decide să le înmâneze cuiva. De nu află opul întreg de pus la Index, smulgea din el ori ce foaie ar fi conținut o idee, un cuvânt reprobabil. Scuză îi era:

— Culpă mai gravă, decât de a învenina un suflet omenesc cu otrava corupțiunii, nu poate fi. Mai bine este a ucide corpul, decât a demoraliza sufletul.

Eri ziceam: e și opiniunea mea.

Făcută din contraste — bine cuvântate contraste — nu vecinic avea inima de b'ândeța porumbiței. Erau în sufletul său și fibre de energie antică, intoleranță păgână. Răd în ori ce caz era urgisit. Pentru desertarea datoriilor sale morale, condamna bărbat sau femeie fără misericordie, fără apel. Lipsa de cinste era crimă. Crimă minciuna, crimă fățărnicia, crimă invidia, crimă calomnia, crimă infidelitatea, crimă vanitatea și toate păcatele mari și mici, ce nasc din gelosia vanității.

Crime încă exemplele rele, crime tipărituri indecente, crime opere de artă obscene, negre crime tot ce răspânda idei impure, vicii molipsitoare.

De și-ar fi simțit simțirile, de și-ar fi cugetat cugetările, de și-ar fi săvârșit faptele cu peana în mâni, literatura română s'ar fi învațat cu opere de mare valoare morală și sociologică.

Revistă politică.

Austro-Ungaria.

Budgetul. Peste puține zile domnul ministru de finanțe Teleszky va depune pe masa dietei budgetul anului viitor, care acum să începe la 1 Iulie 1914 și se termină cu ziua 30 Iunie 1915. În înțelesul noului regulament de casă, discuția budgetului nu mai poate fi întinsă prea mult, ci în termen scurt budgetul trebuie să fie votat. Dieta va pertracta budgetul după întrunirea delegațiilor.

Reforma administrativă. În ministerul de interne s'a lucrat cu multă sârguință la proiectul despre statificarea administrației, care acum e gata și în curând va fi prezentat dietei din partea domnului ministru de interne Sándor Iános. Intențiunea guvernului e, ca acest proiect de lege să fie pertractat în dietă și votat încă în cursul verei, înainte de vacanțele lungi de vară, pentru ca la toamnă legea să poată fi pusă în aplicare.

Din Austria. Eri, Joi, s'a întrunit de nou parlamentul austriac în Viena, după o pauză de o lună. Situația însă nu e cu nimic mai bună decât înainte cu o lună și astfel senatul imperial austriac va trebui să fie dizolvat. De astădată cei nemulțumiți sunt Cehii, cari au pus în vedere cea mai înverșunată obstrucție. Ședința de eri de altcum s'a remarcat prin injurături reciproce, prin fluierături, și chiar și prin o mică încălțare.

Străinătate.

Spre Albania. Principele de Wied, Domnitorul Albaniei, a plecat deja eri spre noua sa patrie, unde este așteptat pe Sâmbătă. Atunci va sosi adevărat în Durazzo, venind cu vaporul dela Trieste. Întru întimpinarea noului lor Domnitor Albanezii au trimis delegațiuni din toate părțile țării la Durazzo, unde sunt întruniți de altcum și mulți streini. Înainte de a pleca spre Albania, Principele de Wied a rugat pe Împăratul Wilhelm al Germaniei, să-i pună la dispoziție câțiva ofițeri din armata germană, cari să organizeze și instrueze armata Albaniei, iar Împăratul Wilhelm a împlinit această dorință a celui mai nou domnitor al Europei: a concediat pe mai mulți ofițeri din armata germană, dându-le permisiunea să meargă în Albania, ca instructori ai armatei albaneze, care acum va fi înființată.

Pregătirile Rusiei. Sunt prea bătătoare la ochi pregătirile pe cari le face imperiul rusesc pe terenul militar. E vorba acum de o mobilizare de probă a întregii armate rusești. În ce scop? În cercurile diplomatice să vorbește apoi foarte mult despre răciră raporturilor dintre Germania și Rusia. Alitudinea Rusiei, în chestiile cari privește Germania mai deaproape a devenit mai ales în timpul din urmă atât de provocătoare, încât a dăgustat cu totul pe cei dela Berlin și pentru viitor și-au impus și ei o atitudine mai rezervată față de Rusia. Meditând asupra lucrului e ușor de aflat, că motivul nervozității celor din Petersburg este de căutat în faptul, că Germania a prins teren bineșor în Balcani, ceea ce natural că

Născută însă în cercul social căruia aparține, trăită în epoca sa și în condițiile sale materiale avantajose, munca nu i-a putut intra în deprinderi, deveni necesitate. Păgubă!

Generos dotată cu atâtea rare însușiri, fost-a oare asta sfântă femeie cu inima plină de înalte virtuți, fost-a, ea fericită, pe cât merita?

Nu!

Nu, căci era cu exces altruistă. Și excesul unei calități devine defect.

O preocupau nevoile tuturor, numai ale sale rămăneau uitate.

Altruismul însuși, e netăgăduibil, prin satisfacțiunea ce dă conștiinței împlinirea datorțiilor sale, mari multumiri morale, dar în viață practică altruismul real, sincer, adânc, nemăsurat este și o cruce greu de purtat. La capătul calvarului numai moartea restăgăurei, chinuri dureroase.

Răspata?... Mângăierea?... Vicata sufletească eternă în ceruri.

Prețineasca mână ce nu poate acoperi cu flori mormântul amicei sale, matronei române fără de păcat, din depărtare trimite groapei sfinte aceste șiruri de aprecieri sincere, adevărate.

Viena, Februarie 1914.

Constantia de Dunca Schian.

nu poate fi pe placul Rusiei, care se credea pe sine singură stăpânitoare în Balcani. Încordarea aceasta de raporturi însă nu înseamnă apropierea unui războiu între Rusia și Germania, deși cu siguranță nime nu poate spune, că ce va aduce ziua de mâine.

Răspuns sicofanților mei.

În repetite rânduri, atât în parlamentul țării, cât și în organul de publicitate „Telegraful Român” Nr. 23 și 64 din 1911, am declarat solemn, că nu interese personale m'au determinat să primesc mandatul de deputat cu programul partidului muncii, respingând cu toată hotărârea în fața țării epitetul de „renegat”, „trădător de neam”, și „vândut Ungurilor”, cu cari mă gratificau amicii de odinioară, și cu toate acestea mărturiile scoase din izvodul minciunii n'au amuțit. Sofistul consacrat al partidului, îndemnat de povata interesului pervers, mă cinsteste din nou în coloanele „Românului” Nr. 32 din 1914 cu niște acuzății, de nețemeinică și neadevărul cărora este conștient.

Muncii de chinurile orgoliului jignit și urmărit de icoana faptelor din trecut susține, „că preotul cu ochii aprinși și cu buclele negre ca corbul duse la îndeplinire alegerea lui Iosif Goldiș de episcop anume cu intenția, ca acoperit de autoritatea celui bărbat atât de respectat din partea Maghiarilor, să dea lovitura de moarte organizației politice a neamului său românesc, și în schimbul acestei mișeștii trădării naționale să-și asigure în viitor vre-o mitră episcopescă, după care cu atâtea înfocare achițiază sufletul său tineresc și acum sub pletele căruțe”. Iar puțin mai în urmă se avântă chiar la prorocirea, că voi părăsi cu scârbă și ură pe contele Tisza, în momentul, când la vre-un prilej dat nu-mi va putea pune pe cap mitra vlădicească.

Tot în aceeași vreme și îndemnat de aceleași motive perverse, ca sofistul „pândarului” partidului își cântă în umbra „Drapelului” romanța sa amăgitoare cu accente de dragoste nefericită și gelozie chinuitoare, făcute pe un fond tot așa de transparent ca și sofismele amicului de interese.

Pentru ca să vadă lumea cât de mult achițiază sufletul meu după mitra vlădicească, să chiemăm mărturia faptelor și întâmplărilor precum și a oamenilor aflați în viață, cari pot să mă mărturisască în toată bună vremea adevărul!

În anul 1899, intransigenții de toate nuanțele din Arad, au căzut de acord, după cum am afirmat în „declarația” publicată în Nr. 23 1911 al „Telegrafului Român”, asupra alegerii de episcop la Arad a vicarului dela Oradea mare Iosif Goldiș, alegere cu care dl Vasile Goldiș nu numai a consimțit perfect, ci pe deasupra a mai primit și postul de secretar consistorial sub regimul acestui episcop, luat și ales din sinul partidului guvernamental. Prin alegerea aceasta, postul de președinte al Consistoriului din Oradea-mare, ajunge în vacanță. Eu, pe acelea vremuri un simplu ieromonah și dascăl lipsit de catedră, plănuisem să alegem vicar episcopesc la Oradea-mare pe P. C. Sa dl Filaret Musta, arhiepiscopul Caransebeșului. Ideia aceasta am comunicat-o prietenilor și cunoscuților mei și tot în acest scop am fost la Caransebeș pentru a vorbi cu părintele Musta pentru realizarea ideii mele. Părintele Musta însă n'a fost aplicat să părăsească Caransebeșul. Urmasa a fost, că prietenii și cunoscuții au hotărât alegerea mea.

În 1902 ajunge scaunul episcopesc al Aradului în vacanță. Cunoscuții și prietenii mei insistă pentru candidarea mea la scaunul episcopesc. Eu însă, vorba sicofanților, stăpânit de dorința ferbinte de a ajunge episcop am declinat dela mine cinstea de a fi candidat, recomandând candidarea și alegerea părintelui Musta. Chiar și în preajma alegerii, când amicul meu de odinioară, avocatul dela Chișineu, Mihai Velciu, veni la mine în camera Nr. 2 dela „Crucea Albă” din Arad, ca trimisul celor ce țineau la persoana mea, am înzestat cu tot din adinsul să fiu lăsat la o parte, recomandând din nou pe părintele Musta.

Faptele și întâmplările acestea le cunoștea foarte bine dl V. Goldiș, chiar și dl Braniste trebuie să le cunoască ca „pândar” conștient de chemarea sa, — și cu toate acestea puterea meseriei de a perveți întâmplările îl răpește la bruscarea cea mai îndrăznească și brutală a adevărului, cu scop vădit să amăgească lumea naivă și să învenineze opinia politică serioasă.

Dar cum stăm cu prorocirea, că voi părăsi cu ură și scârbă pe contele Tisza în momentul, când la un prilej dat nu-mi va pune mitra vlădicească? În înțelesul și după constituțiunea bisericii noastre din patrie, mitra și cărja episcopescă se pot încredința numai acelei persoane, care a întrunit majoritatea absolută a membrilor sinodului eparhial, în urmărire nu ministrii cu dela sine putere conferă această demnitate.

Este deci evident și o repet din nou, că nu pofta de mitră și nu „ambitiția bolnavă de a parveni” m'a povățuit să pășesc în partidul guvernamental, ci interesele vitale ale neamului și bisericii mele, cari au provocat necesitatea unei nouă direcțiuni politice, care s'a desfășurat și desfășoară chiar și contra voinei comitetului național. Prin trecerea mea am indicat și precizat programul politic, singur posibil pentru a da o îndrumare priincioasă dezvoltării poporului român din regatul ungar.

Că pășirea am făcut o din cea mai curată convingere și din îndemnul de a-mi servi biserica și neamul, o dovedeste și declarația hotărâtă, făcută în „Telegraful Român” Nr. 64 din 1911 anume: „dacă domni Dr. Valer Braniste și Vasile Goldiș vor să conlucre în direcția indicată de mine, înțelegă-se între sine, eu mă oblig nu numai să cedez unuia din ei locul meu d'n parlament, ci mă angajez chiar a-i asigura izbânda”. Cred, că această declarație făcută în publicitate, și pe care o susțin și astăzi, vorbește destul de lămurit și hotărât împotriva „orgoliului și ambiției bolnave de a parveni”, ce cu atâtea neobrăzare mi se impută.

Și încă o întâmplare grăitoare pentru curățenia gândurilor și intențiilor mele: În cursul tratativelor dintre reprezentanții comitetului național și ministrul președinte pentru stabilirea unei înțelegeri între Români din patrie și guvern, se plase în foile partidului părerea, că comitetul numai cu condiția înlăturării mele va fi aplicat cu perfecțiune înțelegerea. Pentru ca nu cumva să formez eu pedecă la îndrumarea vieții noastre politice în alvia priincioasă intereselor neamului, am avut curajul să declar deschis premierului țării, că întru cât persoana mea ar împedea ori stârjni succesul tratativelor, sunt gata în orice clipă să mă dau la o parte.

Toate faptele și întâmplările amintite sunt adevărate și sunt proprii să mă desvinovățesc în fața acuzelor perfide, tăcnițe cu rafinerie de sofist profesional și a bârfeilor născocite de sufletul împăiârjenit în dorințele trubadurului politic. Nu pentru a mă desvinovăți și a mă spăla în fața opiniei publice, am scos din valorile vremii, faptele de mai sus, ci ca lumea să cunoască pe adevărații sofisti, speculanții mărunți și opiniei publice, cari în pervertirea adevărurilor în favoarea interesului lor meschin de îngustimea persoanei și durata zilei de azi, nu cunosc nici un hotar. Ei sunt asemenea acelor, căror Mântuitorul li-a grăit zicându-le: „Vai vouă cărturarilor și fariseilor, morminte spoite”...

Vasile Mangra.

„Albina”.

Publicăm raportul consiliului de administrație adresat către adunarea generală ordinară din 21 Martie 1914. a institutului de credit și economii „Albina” din Sibiu. E următorul:

Onorată adunare generală!

Relativ la mersul afacerilor institutului nostru în cursul anului expirat, ne luăm voie a vă raporta următoarele:

Deși frica de rezel european a încetat în cursul anului expirat cu încheierea păcii între statele balcanice, situațiunea financiară în patria noastră nu s'a ameliorat.

La agravarea situațiunei a mai contribuit și în anul expirat calamitatea cu exundările și grindina, cauzate de tempestățile anormale aproape în întreaga Europă, de cari a fost atinsă și o considerabilă parte a clientelei noastre.

Scumpirea extraordinară a numărării ne-a silit ca și noi să urcăm etalonul de interese la depuneri, dar cu toate acestea o mare parte a depozitelor noastre, putându-și fructifica capitalul în mod mai rentabil, dând înșși împrumuturi, — și au ridicat depunerile astfel că la finea primului semestru depunerile scăzuseră cu K 1.000.091, dar în semestrul al doilea iarăș s'au sporit cu K 660.000 reducându-se diferența față de anul precedent la K 400.600.

Ținând cont de criza generală financiară, am sistat acordarea de împrumuturi ipotecare cu anuități, și atât la centrală cât și la filiale am redus votarea de împrumuturi noi, dar cele existente nu numai le-am susținut, din contră toate cazurile unde ni s'a cerut, și unde prin amânarea plăților nu se periclitau pretenșiunile institutului, am acordat respirații debitorilor noștri, iar băncilor mici prin provincie și în anul expirat le-am venit într'ajutor punându-le la dispoziție, parte în număr, parte în scrisori fonciare lombardabile sume considerabile, scutind prin aceasta pe unele chiar de licuidare.

Ratele expirate în anul 1913 a emisiunei novă de trei milioane a capitalului societății s'au achitat la termenele fixate în prospect, și astfel bilanțul actual se prezintă cu un capital societății de șase milioane cor.

Filiarele și agenturile institutului nostru au contribuit la profitul anului 1913 cu K 162.061.94.

Din fondul special de rezervă am amortizat în cursul anului dubioase în sumă de K 18.588,90 și diferența de curs la efecte, și din acest motiv s'a redus acest fond la neînsemnata sumă de K 3.160.32. Avem însă speranță sigură, că în cursul anului curent prin ameliorarea cursului efectelor se va urca în mod considerabil.

Fondul general de rezervă în cursul anului cu venitele sale statutare și cu o dotațiune ex'raordinară d'n venitele curente s'a urcat la un milion coroane.

Fondul de pensii al funcționarilor a crescut cu K 45.178, și astfel e astăzi de K 860.658.

După ordinea vechimei ies d'n consiliul de administrațiune domni Dr. Ilie Beu și Dr. Iancu Mețianu, iar dintre cei trei aleși în adunarea generală din 1912 pe trei ani, prin tragere la sorți a ieșit domnul Dr. Enea Draia.

Locurile devenite astfel vacante veți binevoi a le îndeplini prin alegere cu mandat pe 5 ani.

În sensul §-lui 37 din statute membrii ieșiți pot fi realesi.

(Urmează tabloul comparativ al operațiunilor principale ale institutului, apoi se continuă):

Relativ la distribuția profitului net de K 703.627.62 ne luăm voie a vă face următoarea propunere:

1. Să se dea acționarilor dividendă de 5% prevăzută în §63 din statute după capitalul societății de K 6.000.000, deci 300.000
2. Restul de K 403.627.62 să se împartă cum urmază: 1. 2¹/₂% tantiemă statutară (§ 63 b) c) d) e) membrilor direcțiunii, comitetului de supraveghere și funcționarilor institutului K 102.925
1. Remunerațiune funcționarilor fără drept la pensii și servitorilor 6.500
3. Pentru scopuri culturale și de binefacere 35.000
4. 3% supradividendă acționarilor 180.000
5. Fondului general de rezervă 50.000
6. Fondului de pensii al funcționarilor 10.000
7. Fondului special de rezervă restul de 19.202.62 K 403.627.62

Primind această propunere, dividendă anului 1913 va fi K 16 de acție și se poate ridica imediat după adunarea generală.

Fondul general de rezervă va fi de K 1.050.000.

Fondul special de rezervă de K 22.362.94
Fondul de pensii al funcționarilor de K 870.658.

Terminând ne luăm voie a vă prezenta rațiociniul cu toate conturile sale, rugându-vă ca după ce veți fi ascultat și raportul comitetului de supraveghere, să binevoiți:

1. a aproba bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1913 și a da descărcare direcțiunii și comitetului de supraveghere de gestiunea lor pe anul expirat;
2. a primi propunerea noastră cu privire la distribuția profitului net;
3. a distribui suma destinată pentru scopuri culturale și de binefacere;
4. a fixa prețul marcelor de prezență pentru anul curent;
5. a alege 3 membri în consiliul de administrațiune;
6. a primi propunerea direcțiunei relativ la augmentarea statutelor „Fondului de pensii pentru funcționarii institutului”;
7. a autoriza direcțiunea pentru a face eventuale schimbări reclamate de tribunal.

Din sedința direcțiunii ținută la 17 Februarie 1914.

A. Lebu m. p.
prezident.

Cosma m. p.
director exec.

Convocare

la adunarea generală a Reuniunii femeilor gr. or. române din Sibiu, Suburbii Iosefin, pentru înfrumțetarea bisericii, care se va ținea Duminecă la 2/15 Martie a. c. orele 2 p. m. în sala festivă dela școala centrală el. gr. or. română din loc.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței adunării generale.
2. Constituirea biroului.
3. Citirea consemnării membrilor Reuniunii și constatarea celor prezente.
4. Citirea raportului general despre activitatea comitetului, săvârșită în cursul anului trecut și prezentarea socotelilor anului 1913.
5. Alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani.
6. Eventuale propuneri.
7. Închiderea ședinței adunării generale. Sibiu, la 4 Martie 1914 n.

Victoria I. Boiu
prezident.

Nicolau G. Jordan
secretar.

Un așezământ umanitar.

Dumnezeu, în 8 Febr 1914, ținându-și Reuniunea română de înmormântare din Sibiu a 14-a adunare generală, la care au luat parte un număr mare din membrii aparținători celor 3 clase sociale ale noastre, președintele ei, dl Victor Tordășianu, a rostit următorul discurs, din care să reoglindem rostul acestor fel de așezăminte și progresul umanitar, la care să ajungă pe calea lor. Iată discursul:

Onorabilă adunare generală!

Intemeiată Reuniunea noastră, precum îndeobște este cunoscut, la 1900, în timpul de 13 ani, de când viețuiește, ea a produs roade aproape neînchipuite de noi, dat fiind, că ai noștri sunt puțin înțelegători în ale vieții de însoțire, sunt conservativi dela fire, sunt cu temeri față chiar și de întreprinderile, cari ne aduc foloase, și mai ales, că eu toți suntem cu puțin preocupări pentru timpul, când trebuie să părăsim pentru vecie această vale a plângerilor.

Trecuți, în acești 13 ani, preste greutățile începutului, în cari s'au strecurat prin mâinile noastre considerabila sumă de preste 50 mii cor.; am dat aproape 30 mii cor. ajutoare moștenitorilor legali alor 223 membri decedați; am adunat o avere proprie a Reuniunii de ceva sub 20 mii cor.; am întemeiat fondul „Azilului”, cel cu creștinăscă, umanitară și românească chemare, de a da cu timpul adăpost, hrană și îngrijire nu numai bătrânilor noștri neputincioși și scâpați, ci și reînovaților orfan, lipsiți, — și membrilor noștri. La acest „Azil”, și întru realizarea cu mai multă ușurință a scopurilor lui, am câștigat fondurile speciale, numite fondul *Pantaleon Lucaș* de preste 1000 cor., fondul *Victor Tordășianu* de aproape 900 cor., fondul căpitanului *Ion Toma* de preste 2500 cor., fondul *Petru Cioba* de 230 cor., și fondul propriu al „Azilului” de aproape 4500 cor., cari la olată dau suma de preste 9000 cor., ear la un loc eu averea proprie a Reuniunii suma de aproape 30 mii cor.

Tot pe sama acestui „Azil” am acvitat și întreprinderea proprie de înmormântări, sau cum i se mai zice *Întreprinderea de pompe funebre*, cu chiemarea de a ne îngrij, înșine de înmormântarea cuvințioasă și creștinăscă a iubiților membri răposați, apoi cu misiunea de a sprigini și meseriile și industria și comerțul românesc, nu numai să se înmulțească, dar înmulțindu-se să sporiască și avutul național, care-i asigură vaza și independența.

Drept semn îmbrăcător pentru noi toți poate servi, în această direcțiune, faptul, că statul membrilor așezământului nostru s'a înmulțit singur în 1913 cu 101 membri noi și s'a înmulțite și încă nu numai cu indivizi din localitate și din comuna din împrejurimea Sibiului, ci și din mari departări. Această înmulțire de membri pe lângă, că contribuie la întărirea și înflorirea Reuniunii noastre și pe lângă că e o vie dovadă, că cât mai mulți țin să fie asigurați de sumușita de bani, neapărată la astrucarea rămășițelor, cu cari datorăm pământului din care suntem zidiți, dar s'a experimentat, că exemplul dat de câte un asemenea membru, din câte o localitate, a avut farmecul să înduplece și pe alții să se înscrie în Reuniune, iar pe cei cu mai multă durere cătră desproștele scâpați și cu mai mult interes față de treb. le obstestile ale neamului, i-a făcut și i face să se gândească și la alcătuirea de asemenea așezăminte în localitățile, în cari până acum, durere, nu avem nici un fel de însoțire.

Acestea și multe altele sunt roadele binecuvântate ale așezământului nostru, pentru a cărui prosperare lucrează cu zel onorabili membri ai direcțiunii noastre, ori câte-ori au fost chemați la lucru, lucrează cu multă bunăvoință secretarul nostru, pâr. I. P. Boiu, angajat la conducerea întreprinderii de înmormântări, membrul din direcțiune *Ioan Roman*, dar lucrează cu deosebire din răspuneri și fără de a ținea cont de jertfele de ori ce natură, neobositul și conștientosul nostru casar *Romul Ferian*.

Dacă vom continua cu toții munca din jurul așezământului nostru cu același zel și abnegație une și cu aceeași bunăvoință, nu mă îndoiesc, că peste scurtă vreme Reuniunea, modesta Reuniune de înmormântare din Sibiu, va avea cu numai *mecenajii* și, asemenea căpitanului *Ioan Toma*, care dăruise considerabila sumă de 1900 cor., ajunsă azi la cor. 2533.74, asemenea vrednicului nostru președinte onorar, căpitanul *Pantaleon Lucaș*, care la retragerea sa din fruntea noastră a lăsat pe seama fondului Azilului, fondul ce-i poartă numele, ajuns

astăzi la cor. 1.066.37, asemenea în veci reuitatului nostru fost casar *Petru Cioba* care, pe lângă munca sa cinstită închinată așezământului, la moartea sa ni a lăsat întreagă averea sa materială, învestită în o acțiune „Lumina”, în valoare de 200 cor., așeză astăzi la cor. 234.70, ci ea va avea și oșilul de mult și de mulți dorit, în care, cei ocrotiți, vor ridica ferbinți rugăciuni cătră părintele cerese pentru toți binefăcătorii de pe vremuri ai așezământului nostru unitar. Cu aceasta binevenându-vă cu drag și mulțumindu-vă pentru ostenețele ce le veți aduce și as'azi întru rezolvirea agențelor dela ordinea de zi, declar adunarea generală ordinară a 14-a a Reuniunii noastre deschisă.

NOUTĂȚI.

Impăratul Wilhelm al Germaniei călătorind spre Corfu se va opri în 22 Martie n. în Viena pentru a face vizită Monarhului nostru. În ziua următoare își va continua călătoria spre Corfu.

Directorul „Luminei”. Consiliul de administrație al institutului de credit și economii „Lumina” din Sibiu, în ședința ținută Joi d. a. 5 Martie n. a ales director executiv al institutului pe domnul *Demetriu Vulcu*, asesor consistorial în Sibiu.

Doamna *Veturia Triteanu*, distinsa noastră cântăreață, a fost numită cântăreață a curții regale române din București.

Atentat. Luni noaptea, la 11 ore, s'a comis atentat în contra clădirii guvernatorului din Fiume. O bombă de dinamită, aruncată în grădina, a explodat cu o puternică detonare, fără să producă stricăciune. Motivul atentatului nu se cunoaște. S'au făcut câteva arestări, dar devărații făptuitori n'au fost încă descoperiți.

Premiul păcii. Carnegie, milionarul american, a făcut un nou fond pentru premiul păcii în sumă de 10 milioane de franci. În același scop Carnegie a dat până acuma cu totul 22 milioane de franci.

Despre Ibsen din amvon. Nu se prea obișnuiește ținerea de cuvânturi din amvon despre chestii literare. Cu toate acestea în biserica luterană din Cluj, atât în anul trecut, cât și în anul de față s'a găsit un preot, care ține prelegeri despre dramele scriitorului norvegian. Este preotul *Kirkhlopff*, care anunță o serie de cinci predici despre Ibsen, ce se vor ținea în zilele de Dumineci la vecernie. După predici urmează piese cântate la orgă.

Nou metod. Inginerul Dr. E. *Ferrol* din Bonn a inventat un nou metod aritmetic, care ușurează foarte mult socotirea chiar și cu cifrele cele mai mari. Inventatorul a ținut zilele acestea în Berlin o prelegere interesantă despre noua sa procedură.

† *Vasile Isaiță* parch gr.-ort. român în Biertan, a adormit în Domnul în 14 Februarie v. în etate de 70 de ani și în al 47-lea an al preoției și căsătoriei sale. A fost înmormântat Duminecă în 16 Februarie, prin protopresbiterul tractului *Romul Mircea*, asistat de mai mulți preoți. Comuna întreagă a petrecut la locul de odihnă vecinică pe iubitul ei conducător și sfătuitor. Fie-i țărina ușoară și memoria eternă!

Eroii văzduhului. Aviatorii *Fethi* și *Sadie* voiau să zboare cu un aeroplan din Damasc la Ierusalim; au căzut însă la Samaria și au rămas morți amândoi. Este prima catastrofa, ale cărei jertfe sunt aviatori turci. În Constantinopol li se vor ridica statue celor morți pe câmpul Palestinei.

Crește *Murășul*. Râul *Murășului*, în urma topirii zăpezii, s'a umflat și a esundat în mai multe locuri pe teritorul dintre Reghin și *Murăș-Oșorhei*. Sloji mari de ghiață primejduese în multe locuri podurile.

După douăzeci și cinci de ani. În 15 Iunie se împlinesc douăzeci și cinci de ani dela moartea lui *Eminescu*. Din acest prilej s'a luat inițiativa în Iași de a se convoca o consfătuire compusă din membrii *Junimii* și colaboratorii dela *Convorbiri literare*, pentru a stabili programa de comemorare a poetului. Serbarea se crede că are să se țină în grădina *Copou*, unde se află, cum se știe, teiul lui *Eminescu*.

Cursurile Asociațiunii. Amintim cetitorilor noștri, că Duminecă în 8 Martie n. va vorbi în sala festivă a muzeului Asociațiunii dl prof. universitar *Dr. Iancu Nistor* din Cernăuț despre „Istoria Românilor din Bucovina și Basarabia în veacul al XIX lea”. Începutul la ora 5 seara.

Nu vrea să facă parte din nobilime. Savantul *Ernest Haeckel*, împlinind vârsta de 80 de ani, a primit decorațiunea marea cruce a Cesei ernestine. Distincția este împreună cu rangul de nobil ereditar, dacă se cere anume nobilitatea. *Haeckel* a declarat, că n'are să facă cererea aceasta, căci preferă să rămâie și mai departe simplu cetățean.

Tunel sub canal. În Londra s'a ținut o mare adunare de negustori, care a votat o rezoluție unanimă în favorul clădirii unui tunel sub canalul *La Manche*. S'a accentuat în deosebi, că tunelul ce se va construi, va avea o importanță extraordinară pentru comerțul Angliei în vreme de pace; ear în vreme de război tunelul ar putea fi ușor distrus prin dinamită.

O mie de emigranți în 2 luni. Ziarele clujene constată că emigrarea în anul curent a luat în părțile de acolo dimensiuni nemai pomenite. Dacă împrejurările nu se schimbă, zic confrății dela Cluj, satele comitatului *Cojocna* în cel mai scurt timp au să fie deșerte de locuitori. În Ianuarie și Februarie a. e. au cerut pașapoarte 1950 de persoane dela oficiul vicecomitelui și s'au dat 913. S'ar fi dat și mai multe, dar administrația a fost peste măsură ocupată.

Oșierii și tramvaiul. Comandantul corpului de armată din *Timișoara* a dat mai de mult timp un ordin, care interzice ofițerilor din statul maior, să se folosească de tramvai. Ordinul a fost primit cu multă neplăcere în cercuri militare. Din cauza aceasta ofițerii din *Cradea mare* s'au adresat cătră comandantul din *Timișoara* cu rugărea de a revoca ordinul prea aspru. Comandantul de corp a înștiințat acum comanda dela *Oadea mare*, că ordinul este revocat. Însă se sustine hotărârea, că ofițerii statului maior în zile de târguri nu au permisiunea să se folosească de tramvaie. — Hotărârea, și în forma aceasta subțiată, ni se pare destul de ciudată.

Omorâți de lavină. O mare nenorocire se vestește din ținutul *Mont-Blancului*. Duminecă, la 1 Martie, au plecat 5 turiști, însoțiți de un călăuz, din *Lausanne*, cu intenția de a se urca pe vârful *Rosa-Blanca*, înalt de 3350 metri. Turiștii au înaintat în două grupe de câte trei persoane. Când au ajuns la o înălțime de 1500 metri, s'a desfășurat deodată o avalanșă uriașă și s'a rostogolit în abiz împreună cu grupa cea dintâi, în care se găseau: un arhitect, un șef de birou și un lăcătuș. Nenorocirea s'a petrecut la orele 11 înainte de amiez. Două cadavre s'au aflat, al treilea nu. Grupa a doua a fost salvată de o expediție ce i s'a trimis în ajutor.

„Domnul Notar”.

Dramă în 3 acte de *Octavian Goga*.

Întreagă presa bucureșteană e încântată de frumosul succes pe care l'a avut Duminecă sara, la Teatrul Național din București, piesa domnului *Octavian Goga*, intitulată „*Domnul Notar*”, dramă în trei acte. Ziarul „*Vitorul*” raportează despre acest mare eveniment literar următoarele:

„Aseara (Duminecă) s'a reprezentat în sfârșit la Teatrul național o lucrare dramatică potrivită cu menirea acestei instituțiuni de cultură și artă dramatică națională.

De altfel și publicul — o sală arhiplină, — a făcut lucrării dramatice a dlui *Goga* o primire al cărei entuziasm sincer, cald și convins, nu a făcut de cât să demostreze în favorarea lucrării, al căror subiect se leagă de viața și sufletul nostru. Și dl *Goga* a pus în conflict dramatic din „*Domnul Notar*” atât sufletul poporului român, atât durere din durerile înțătușărilor din cetatea *Ardealului*, atâtea simțăminte curat românești, în cât un neam întreg trăiește parcă în izbucnirile îndreptățite ale bătrânului (țaran fruntaș *Nicolae Borza* ori a preotului *Solomon Nicoară*).

Se face în „*Domnul Notar*” procesul reneșterii de peste munt, a reneșterii lor a celor, cari sporesc cu uricunea gestului lor durerile și amarul atâtor milioane de români.

Dl *Octavian Goga*, care între mulți alți fruntași români din *Transilvania* are și marele merit de a fi trăit durerile, cari se oglindesc așa de minunat în prima dsale lucrare dramatică, ne-a dat aseară o piesă,

care cinstește prima noastră scenă națională.

De altfel și artiștii au pus în serviciul „*Domnului Notar*” toată dragostea și toate prețioasele calități ale talentului lor; și au pus, înainte de toate, convingere în interpretare.

Era și naturală convingerea aceasta, care a dat și mai multă strălucire lucrării dlui *Goga*. Ca nici odată publicul a sărbătorit la o laltă pe autor, pe artiști și lucrarea. A sărbătorit în lucrare și autor pledoaria caldă și convingătoare a unei mari cauze naționale, a sărbătorit în artiști pe interpreții unor simțăminte, în cari se oglindesc năzuințele unui neam întreg.

Dna *Maria Ciucurescu*, dnii *Ion Brezeanu*, *Ion Petrescu*, *Zaharia Barsan* și *Bulfincki*, au stat în fruntea interpretării de aseară. Până și în rolele cele mai mici s'a pus căldură și convingere. Dna *Ana Luca* și dnii *Mhalescu*, *Duțulescu* și *Ciprian* au complectat minunatul ansamblu de aseară.

Cu un cuvânt, „*Domnul Notar*” a fost din actuala stagiune a Teatrului Național, singura reprezentație care a marcat un serios și sincer succes, un succes din acele, cari deschid o lungă și îndreptățită serie.”

În onoarea domnului *Octavian Goga* să va ținea Luni un banchet mare în București.

Teatru.

Sâmbătă în 7 Martie: *Stradella*, operă romantică în 3 acte de *Flotow*, reprezentație în beneficiul dirigentului *Rudolf Wallner*.

Cărți și reviste.

Selecțiunea, revista ligei pentru apărarea limbii: Directori: Dr. A. *Tălășescu* și *Mircea R. Sirianu*. Revista apare odată pe lună în *Constanța* (România). Abonamentul anual 5 lei. Conținutul nrului 1 din Febr. 1914 este: Pentru apărarea limbii. Succesiunea *Romei*, de M. R. *Șirianu*. Recensii și critice. Valoarea fonetică a ortografiei, de Dr. *Al. Tălășescu*. Cuvântul „pământean”.

Luceafărul, revista pentru literatură, artă, știință, Nr. 4 1914 a apărut cu următorul cuprins bogat și variat: * Tratatule de pace. M. *Beza*: Cântec (poezie). O. C. *Tăslăuanu*: Sculptorul C. *Medrea*. *Doina Petreanu*: Cântec (poezie). *Zaharia Barsan*: Sonet (poezie). M. *Nicoară*: Povestea păcii. *Manea Basarabă*: Baladă (poezie). *Al. Bogdan*: Monumentul lui *Vlaicu*. D. N. *Ciotiri*: Ultima scrisoare. I. N. *Părvulescu*: Clipe de lumină (poezie). *Radu S. Dragnea*: Poetul St. O. *Iosif*. *Ion Sân-Gorgiu*: Cantece (poezie). Dări de seamă: Dr. *Silviu Dragomir*: Documentele lui *Ștefan cel mare*. Cronici: *Victor Stanciu*: Un *Gerilă modern*. B. *Teatru T.*: *Pictorul Gheorghie A. Mateiu*. *Insemnări*: *Ernest Haeckel*. *Cursurile Asociațiunii*. Comisiunea istorică a României. *Eminescu* în nemțește. *Politica culturală*. Anuar de geografie și Antropogeografie. *Buletinul societății numismatică române*. „*Proza*”. Pentru „*Nova Revistă Română*”. *Bibliografie*. *Ilustrațiuni*: Sculptorul C. *Medrea*. C. *Medrea*: Bustul lui P. *Pojovici*; Dr. A. *Dobrescu* (studio); *Pocăința* (compoziție); Schița monumentului lui *Vlaicu* (Bas-relief); Schița monumentului lui *Vlaicu*; *Copilul Șușu B.*: *Torso de fată*; *Părintele Murășianu* și ceilalți întemnițați din *Moftinul-mic*.

Cartea de Aur.

A apărut volumul VII din valoaroasa publicațiune a domnului T. V. *Păcășian*: „*Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor desub coroana ungară*”. În volumul acesta, de o estensiune de 50 coale de tipar, e descrisă epoca dintre anii 1881—1896, cu toate miscările politice-naționale din acei ani, ca: organizarea partidului național român, conferențele naționale din Sibiu, Memorandul, Replica, procesul *Ripelei*, procesul *Memorandului* etc. și sunt date în întregime vorbirile parlamentare, rostite de deputații români în dietă și de *Arhierii* români în casa de sus. Sunt date și părerile bărbaților de stat maghiari și vorbirile lor, rostite în chestia de naționalitate. Prețul acestui volum face 12 coroane exemplarul broșat și 14 coroane exemplarul legat. Doritorii de a-l avea, sunt rugați să se adreseze autorului în Sibiu (*Nagy-szeben*).

Nr. 180/1914 protopresb. (411) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Dobric, din protopresbiteratul „Cetatea de peatră”, — devenită vacantă prin moartea parohului Ioan Perhaita, — se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Venitele sunt cele cuprinse în coala B. de congrua.

Cei ce doresc să ocupe acest post să-și înainteze petițiile împreună cu documentele trebuincioase subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și după prealabila încuviințare să se prezinte în parohie spre a cânta, predica și celebra.

Lăpușul ungurese, la 12 Februarie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului „Cetatea-de-peatră”, în conțelegere cu comitetul parohial din Dobric.

Andrei Ludu
protopop.

Puterea nutritivă și vindecătoare

a oleului de pește este în general cunoscută, precum și faptul, că numai puțini se pot învinge să ia acest oleu cu gust neplăcut și indigest. Deaceia acei ce cunosc Emulsiunea Scott nu se mai întorc la oleul de pește comun, căci preparatul Emulsiunii este gustos și ușor de consumat, așa că luarea lui face bucurie, atât celor mici, cât și celor mari. De aici vine, că Emulsiunea Scott prin substanțele ei de nutriție și vindecare întrece oleul de pește comun și își are locul acolo, unde trebuie ajutor la răceală, la debilitate, oase moi, ieșirea dinților, reconvalescență, s'ăbirea corpului etc. Totuși numai Emulsiunea Scott și nu alta.

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteți în marce postale 50 fil. la Scott et Bowne cu provocare la acest ziar și veți primi printr'o apotecă o sticlă de probă. g) (275) 38 -

La Bibliotecă arhidiecezană în Sibiu, se află de vânzare:

ALBUM

de
brodării și țesături românești.

Compus și editat

de
Minerva Cosma.

Prețul 16 cor.

La Bibliotecă arhid., Sibiu, se află de vânzare:

Em. Suciu:

Tiganul la vânat,
comedie originală în două acte, în versuri
Arde 'n țigănie!...
anecdota.

Prețul 40 fil. + porto 5 fil

La Bibliotecă arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare:

Orfanii Neamului

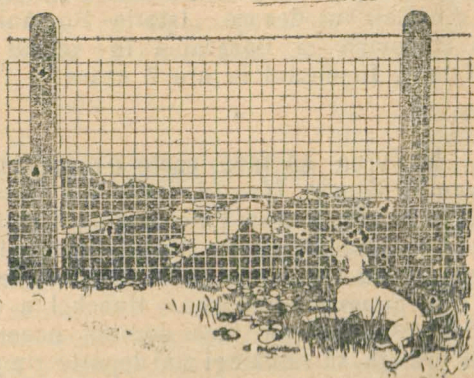
Roman naționalist
de

N. Rădulescu-Niger.

Prețul: 4 cor. + 20 fil. porto.

Garduri colosal de ieftine.

Invențiune senzațională.

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc perfecțiunea născută în **Impletituri-Hungaria.** Se face născută a patent. mai din sarmă suflată de zinc.

Prețul per metru quadrat 32 bani și mai mult.
A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker, Fabrică de grătii, impletituri și gard, de sarmă.
Budapest VIII Üllői-ut 48/92.

Serviciu ieftin, prompt și conștientios.
Catalog ilustrat gratuit și franco.
(387) 4-20

A apărut și se află de vânzare la Bibliotecă arhidiecezană în Sibiu:

Masa ieftină

Gătirea mâncărilor de dulce și de post.

Rețete de bucate simple și bune
de

Zotti Hodoș.

Prețul cor. 1'20 + 10 fil. porto.

Să poți procura altoaie pentru pomi roditoare de calitate ireproșabilă pomi roditori și pentru promenazi

VITA DE VIE
cu rădăcina și altoaie.
Preț curent trimite gratuit.

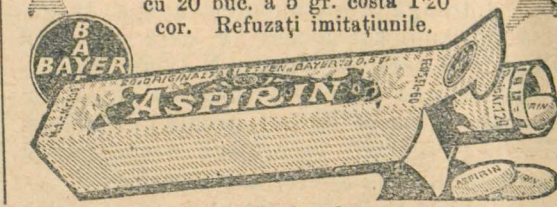
FISCHER és Tsai
Școală de grădinarit și stabiliment de viticultură.
Proprietari: AMBROSI M. junior și succesorii lui Fischer L.

(255) 10-12

Aspirin.

Tabletele de Aspirin

sunt la dureri de cap, masele, reumatism, influență etc. ca alinațoare de dureri recunoscute. În foarte multe cazuri se imitează prin o marfă fără valoare. Ca să primiți veritabilele tablete de ASPIRIN, cereți apriat tablete de ASPIRIN, „BAYER”. Un tub cu 20 buc. à 5 gr. costă 1'20 cor. Refuzați imitațiunile.

(3) (307) 6 20

La Bibliotecă arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiași legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiași legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimăți evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**

Pentru ceice
vin la Sibiu

AVIZ!

Pentru ceice
vin la Sibiu

Subscribul aduc la cunoștința onoratului public, din comunele din jurul Sibiului, că am preluat

Cărcima din Sibiu, Poarta Cisnădiei Nr. 3 fostă mai nainte a lui Klein,

și mă voi strădui în cea mai mare măsură a mulțumi pe toți, cari mă vor cerceta. Îndeosebi sunt o seamă de oameni de ai noștri de prin comunele dimprejur, cari au o bună ocazie a trage la mine, când vin la Sibiu, fie singuri sau cu căruțele și cară cu vite.

Mâncări și beuturi bune, ieftine și curate.

Rugându-mă de binevoitorul sprijin, semnez

(409) 2-4

cu toată stima: **TRAIAN MARIAN.**

Sprijiniți comerțul român!

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

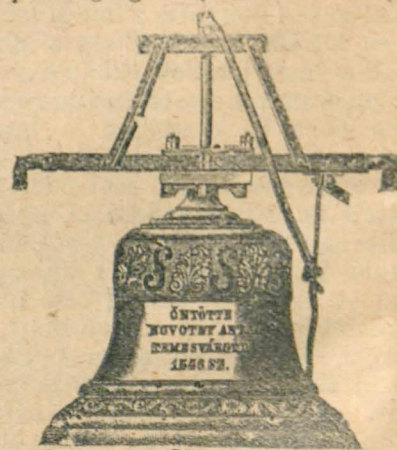
în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, în dată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (188'33-12)

Clopotele găurite

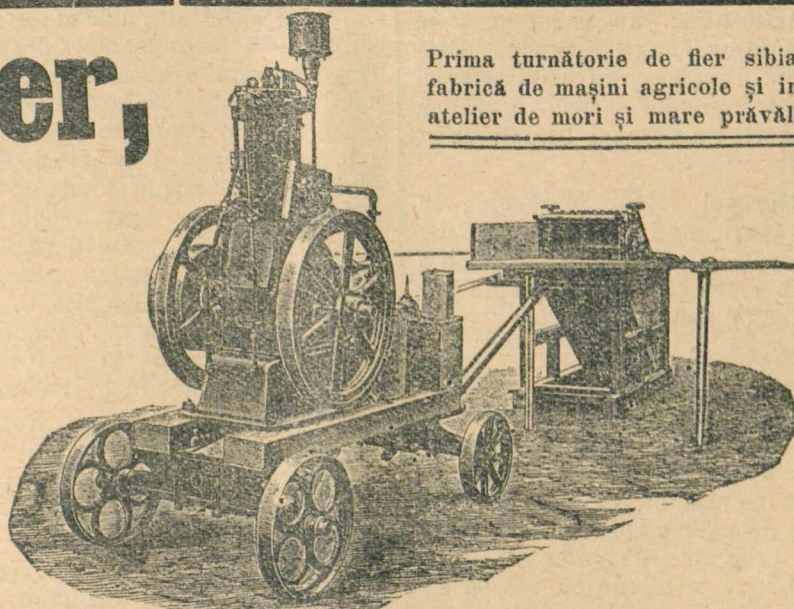
o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal

Prețouranturi ilustrate gratis.

Sam. Wagner,**Atențiune!**

Doritorii de-și procura mori, cilindre pentru asortat făină, pietrii de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și unelte agricole, mașini de lână, piua pentru sbale (postav), tot soiul de motoare dela cel mai mic și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini, precum și Traverse, Cement, Treslie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuincioase la clădiri (edificări).

În bogata și bine asortata sa prăvălie de fier se găesc toate sculele pentru meseriași, fierari,

Prima turnătorie de fier sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, atelier de mori și mare prăvălie de fier

Sibiu-Nagyszeben,

Târgul fănelui
= Nr. 1 =

tâmplari, dulgheri etc., cu prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc până nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea acelu obiect, cât și despre prețuri și condițiuni.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați seduși, de agenți, mergeți sau scrieți în persoană la sus numita firmă.

(410) 1-52

Cataloge se trimit gratis și franco.